

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/63/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323200081
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8323200081.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa T. L., nar. XX.X.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O., dieťa rodičov F. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX O., právne zastúpenej JUDr. Janou Šepelovou, advokátkou so sídlom v Humennom, Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné a Q. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z. XX, XXX XX O., o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 8P/10/2023 - 157 zo dňa 26. júna 2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľ návrhom podaným 9.1.2023 na súd prvej inštancie sa domáhal zverenia maloletej T. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v dvojtýždňových intervaloch s tým, že ako prvá bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa matka, a to od 18:00 hod. prvej nedele bezprostredne nasledujúcej po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, pričom rodičia si budú maloleté dieťa odovzdávať po uplynutí štrnástich po sebe bezprostredne nasledujúcich kalendárnych dní, vždy v nedeľu o 18:00 hod., s výnimkou jarných, veľkonočných, vianočných, ako aj školských prázdnin, ktoré žiadal upraviť podľa svojho návrhu. Miestom odovzdania a prevzatia maloletého dieťaťa je bydlisko odovzdávajúceho rodiča a zastupovať a spravovať majetok maloletého dieťaťa podľa návrhu otca sú oprávnení obaja rodičia, pričom adresa trvalého bydliska maloletého dieťaťa bude na adrese bydliska matky. Zároveň v návrhu uviedol, že rodičia sa budú vzájomne informovať o všetkých skutočnostiach súvisiacich s maloletým dieťaťom, pričom o podstatných skutočnostiach sa budú informovať bez zbytočného odkladu. Rodinné prídavky na maloleté dieťa bude poberať matka a otec si bude uplatňovať daňový bonus.

Návrh odôvodnil tým, že spočiatku bolo manželstvo sprevádzané rôznymi bežnými nedorozumeniami, hádkami, neskôr vyústilo až v jeho odchod zo spoločnej domácnosti, pričom nechcel riešiť uvedenú situáciu rozvodom. Podľa otca matka maloletej mu bráni v styku s maloletým dieťaťom. V podstatne už dlhodobo nemá žiadny kontakt s maloletou a manželka mu odmieta realizovať uvedený styk.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné rozsudkom pod č. k. 8P/10/2023 - 157 zo dňa 26. júna 2023 ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že:

„I. Zveruje maloletú T. L., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia majú právo maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.

II. Otca zaväzuje prispievať na výživu maloletej sumou po 150,- eur mesačne, ktoré bude poukazovať matke vždy do 20. dňa v mesiaci od 9.1.2023. Dĺžné výživné od 9.1.2023 do 26.6.2023 vo výške 516,- eur otec matke zaplatí do 31.8.2023.

III. Otec je oprávnený sa s dcérou stretávať každý páry týždeň od piatka od 15:30 hod. do nedele do 15:30 hod. a každý nepáry utorok a štvrtok od 15:30 hod. do 18:30 hod., počas letných prázdnin je otec oprávnený s dcérou tráviť čas v 29. týždni od pondelka od 17.7. od 9:00 hod. do 23.7. do 18:30 hod. a v 33. týždni od pondelka od 14.8.2023 od 9:00 hod. do 20.8.2023 do 18:30 hod. tak, že si otec dcéru u matky preberie a po skončení stretnutia ju na tom istom mieste odovzdá, pričom matka je povinná dcéru na stretnutie s otcom pripraviť.“

3. Súd vec právne posúdil v zmysle príslušných ustanovení Zákona o rodine, ako aj Civilného sporového poriadku rozhodol.

4. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že vykonal dokazovanie vo veci, pričom poukázal na to, že uznesením súd prvej inštancie pod sp. zn. 8P/53/2023 zo dňa 14.3.2023 neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletou T. tak, že každý páry týždeň kalendárneho roka v sobotu od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod. je oprávnený sa s ňou stretávať a v nepáry týždeň kalendárneho roka v utorok od 15.30 hod. do 18.30 hod. a vo štvrtok od 15.30 hod. do 18.30 hod. tak, že otec si maloletú prevezme od matky v mieste bydliska maloletej alebo zo školského zariadenia a po skončení styku ju odovzdá matke. O podanom odvolaní voči tomuto uzneseniu rozhodol uznesením Krajský súd v Prešove pod sp. zn. 24CoP/26/2023 zo dňa 11.5.2023 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a zároveň dal podnet súdu prvej inštancie na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine.

Ďalej mal súd prvej inštancie za preukázané, že maloletá T. v súčasnosti žije v spoločnej domácnosti s matkou a sestrou, otec sa v jeseni 2022 odsťahoval z ich spoločnej domácnosti a býva v podnájme. Vzájomné vzťahy rodičov sú konfliktné, v súčasnosti je na súde vedené aj konanie o rozvod ich manželstva, aj konanie pod sp. zn. 8P/44/2023 o nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom súd zamietol návrh matky o nariadenie neodkladného opatrenia na uloženie zákazu otcovi maloletej na vycestovanie mimo územia Slovenskej republiky a zároveň konanie 8P/43/2023, v ktorom zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia maloletej T. do jej osobnej starostlivosti.

Súd skúmal schopnosti a možnosti oboch rodičov prispievať na výživu maloletej T., pričom matka jej zabezpečuje bývanie, škôlku, zakupuje šatstvo, obuv a ostatné potreby. Otec na informatívnom stretnutí na súde dňa 21.2.2023 uviedol, že pokiaľ žili v spoločnej domácnosti, matke prispieval 700 - 800 eur mesačne, v súčasnej dobe prispieva 150 eur mesačne na základe rozhodnutia, ktoré mu bolo určené súdom ako výživné na maloletú T.. Obaja rodičia majú k maloletej T. práva a povinnosti, ktorých výkon musí byť vždy v záujme maloletého dieťaťa, čím nakoniec argumentoval aj súd prvej inštancie. Doteraz sa otec maloletej s dcérou stretával každý páry týždeň od piatka, keď ju vyzdvihol zo škôlky do soboty do 19.00 hod., čo však považoval otec za nedostatočné, pretože v piatok boli spolu len v podvečer a v sobotu večer ju už vracal matke. Keďže maloletá T. má 27.6.2023 už 6 rokov, v septembri 2023 nastupuje povinnú školskú dochádzku, nejde už o dieťa v útlom veku a je v jej záujme, aby s otcom trávila viac času. Súd preto upravil styk otca s maloletou, a to tak, že má právo sa s ňou stretávať každý páry týždeň od piatka od 15:30 hod. do nedele do 15:30 hod. a každý nepáry utorok a štvrtok od 15:30 hod. do 18:30 hod., a počas letných prázdnin je otec oprávnený s dcérou tráviť čas v 29. týždni od pondelka od 17.7. od 9:00 hod. do 23.7. do 18:30 hod. a v 33. týždni od pondelka od 14.8.2023 od 9:00 hod. do 20.8.2023 do 18:30 hod.

III. Odvolanie otca a vyjadrenia k odvolaniu

5. Voči rozsudku súdu prvej inštancie podal otec maloletej T. odvolanie, pričom v tomto argumentoval tým, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, pretože sa nezakladá na úplnom zistení skutkového stavu veci, nesprávne súd prvej inštancie vypočítal, posúdil a vyhodnotil príjmy otca a matky, ako aj listinné dôkazy, ktoré boli predložené. Taktiež nesprávne určil rozsah styku otca s maloletým dieťaťom a zároveň dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, pričom dôvodom odvolania súd s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 1 CMP skutočnosti, ktoré bližšie špecifikoval odvolateľ v dôvodoch odvolania.

Argumentoval ďalej tým, že sudkyňa vydaný rozsudok odôvodnila, že v danej veci bolo zistené z obsahu súdneho spisu, kde žije maloletá T., ako aj tú skutočnosť, že sa otec odsťahoval zo spoločnej domácnosti, že sa vedú ďalšie konania na príslušnom Okresnom súde Humennom o neodkladných opatreniach, ako aj o výkone neodkladných opatrení, pričom súd pokračuje aj v konaní o samotný rozvod manželstva. Ďalej v odvolaní poukázal na to, že súd skúmal schopnosti a možnosti oboch rodičov prispievať na výživu maloleteho dieťaťa, ako aj s poukazom na príjmy rozhodol o výške výživného na maloletú T.. Zároveň sa zaoberal zverením maloletej T. do osobnej starostlivosti matky a argumentoval tým, že povinnosti a rodičovské práva otca nezanikli a otec opakovane potvrdil, že má záujem podieľať sa na výchove maloletej dcéry, pričom určil súd prvej inštancie aj príslušné stretávanie sa maloletej T. s otcom. Otec ďalej argumentoval tým, že v rozsudku poukazuje súd prvej inštancie, že podal 9.1.2023 návrh, aby súd zveril maloletú T. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom žiadal upraviť následnej styk počas jednotlivých prázdnin.

Otec maloletej v odvolaní prakticky opisuje celý rozsudok prvého stupňa, pričom v časti III. poukazuje na to, že zverenie dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti len jedného z rodičov nesmie byť výrazom ústupku vzájomnej rivalít rodičov, ako aj poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a články Dohovoru o právach dieťaťa. Podľa odvolateľa obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti, ktoré im vznikli zo zákona narodením dieťaťa, a preto majú aj rovnaké právo podieľať sa na výchove dieťaťa, pokiaľ na ich strane neexistujú okolnosti, ktoré by ich zo starostlivosti o dieťa vylúčila. Už len pri určení styku s maloletým dieťaťom jedného z rodičov ako súd rozhoduje o úprave styku rodičov s dieťaťom musí zohľadniť tú skutočnosť, že obaja rodičia majú právo na osobnú starostlivosť o dieťa v zásadne rovnakej miere. Poukázal pritom na nález Ústavného súdu Českej republiky z 15.3.2016.

Podľa odvolateľa súd prvej inštancie vôbec neuviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa riadil pri zaujímaní záveru určenia výživného. Aj napriek skutočnosti, že otec preukázal svoj príjem a výdavky, ako aj majetkové pomery, súd len hypoteticky dedukoval a príjem otca nadhodnotil. Avšak reálne otec nedosahuje taký príjem, z ktorého súd pri určení výšky výživného vychádzal a nemôže teda mesačne platiť určené výživné 150 eur. Súd prvej inštancie podľa odvolateľa nevysvetlil, či a s akými závermi prihliadol na tieto skutočnosti a konštatovanie súdu, že primerané mesačné výživné možno považovať určenú sumu rozsudkom, je úplne nepreskúmateľné. Preto odvolateľ považuje predmetnú vadu zmatečnosti, nepreskúmateľnosti rozsudku a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa mal súd prvej inštancie zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní. Ďalej súd nevyhodnotil žiadnym spôsobom ani priemernú mesačnú mzdu v stavebníctve, čo je 746 eur. Na účely určenia vyživovacej povinnosti oboch rodičov pritom poukázal odvolateľ na tzv. potenciálny príjem v súlade s ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine a potenciálny príjem je priemer čistej minimálnej mesačnej mzdy za rok 2022 517 eur a priemernej čistej mesačnej mzdy zamestnanca SR za rok 2022 969 eur, teda potenciálny príjem je suma 743 eur. Berúc do úvahy potenciálny príjem u oboch rodičov a výšku ich opodstatnených nevyhnutných výdavkov na jednej strane a výdavky maloleteho dieťaťa na druhej strane odvolateľ je toho názoru, že nie je v jeho možnostiach platiť na malolete dieťa sumu 150 eur. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie vo všetkých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne napadnutý rozsudok zmeniť.

6. Podaním z 23.8.2023 sa k odvolaniu otca vyjadrila matka, pričom poukázala na to, že otec maloletej v podanom odvolaní nešpecifikuje, proti ktorým výrokom odvolanie smeruje, avšak predpokladá sa, že vzhľadom na jeho obsah, že opravný prostriedok podáva proti všetkým výrokom rozhodnutia. Na poslednom pojednávaní, aj keď žiadala 26.6.2023 vykonať vo veci znalecké dokazovanie a taktiež navrhla vypočuť svedka jej brata, ktorý by ozrejmil určité skutočnosti, nepodávala pre tieto skutočnosti odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie. Taktiež poukázala na to, že na Okresnom súde Humenné sa vedú viaceré konania, jedným z nich je aj konanie o rozvod manželstva pod sp. zn. 8P/54/2023, kde je stanovený termín na 18.9.2023. Do ukončenia konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej T. na čas po rozvode je však, ako už bolo uvedené, nevyhnutné situáciu ukľudniť a stabilizovať ako správne konštatoval aj prvoinštančný súd. Maloletá T.

potrebuje určitú stabilitu rodinného prostredia tým viac, že od septembra 2023 nastúpila povinnú školskú dochádzku.

Podľa matky správne súd prvej inštancie nevyhovel návrhu na zverenie maloletej T. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pretože podľa matky otec maloletej nie je schopný sa o maloletú postarať a ani by mu nemala byť zverená do striedavej osobnej starostlivosti.

Čo sa týka namietanej výšky určeného výživného, uvedená suma 150 eur je nedostačujúca a vzhľadom na vek dieťaťa a jej nevyhnuté potreby. Na pojednávaní pred súdom matka špecifikovala všetky výdavky na maloletú T., čo sa týka platenia poisťky, škôlky, výdavkov na výlety, avšak je logické, že dieťa rastie, potrebuje sa obliekať, jesť, nastupuje do 1. ročníka základnej školy a s tým vznikajúce zvýšené potreby na školskú dochádzku. Súd vychádzal z čistého príjmu otca maloletej vo výške 1 000 eur, avšak ako matka preukázala poznámkami v zošite, ktoré náhodou našla, otec maloletej u svojho zamestnávateľa dosahuje omnoho vyšší príjem ako deklaroval, pretože pracuje u toho istého zamestnávateľa od roku 2000 a dosahuje podľa jej vedomostí príjem až 1 800 eur. Ohľadom možností a schopností otca matka uviedla, že tento sám na pojednávaní uviedol, že aj keď nemá odborné vzdelanie, vie robiť manuálne práce, ovláda päť jazykov a je odborník na prácu s bagrom. Poukazom na tieto skutočnosti na pozícii bagristu na Slovensku je minimálna mzda 1 663 eur a platy sa líšia v závislosti od rokov, skúseností, vzdelania. V súvislosti s tvrdým príjmom otca, na ktorý poukazoval na pojednávaní výplatnými páskami za obdobie od marca do apríla 2023, matka maloletej argumentuje tým, že sumu, ktorú uviedol v svojom mobilnom telefóne vo výške 568,97 eur je fiktívna a táto suma je mu vyplácaná zamestnávateľom načierno.

Čo sa týka zverenia maloletej do striedavej starostlivosti, pri jeho tvrdeniach a nízkom príjme sa vyjadril aj pred pracovníčkou kurately, že v čase, keď je T. u neho, má s ňou spojené výdavky približne 500 eur mesačne. To, že uvádzaný príjem otca maloletej je fiktívny preukazuje aj tá skutočnosť, že prvý víkend, keď bola T. u neho v sobotu 22.4.2023 boli spolu na výlete v A., kde absolvoval let lietadlom a matka má za to, že takýto let nestojí málo peňazí. Zároveň poukázala na to, že kúpil maloletej T. zvieratká, a to za účelom, aby jej urobil radosť, poprípade, aby ju mohol viesť k zodpovednosti. Podľa matky ide o pripútanie maloletej T. k otcovi cez uvedené zvieratká. V neposlednom rade poukázala matka na to, že otec maloletej prispieva na výživu maloletej T. stále sumou 60 eur mesačne, a to od januára 2023 až doposiaľ, kedy bolo vyjadrenie matky doručené súdu 23.8.2023. Vzhľadom na uvedené navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie ako správny v celom rozsahu potvrdiť.

7. Po predložení veci Krajskému súdu v Prešove ako odvolaciemu súdu, bolo doručené vyjadrenie 11.10.2023 právnej zástupkyne otca ako navrhovateľa, ktorý argumentoval tým, že odporkyňa sa vyjadrila a okolnosti, ktoré uvádza matka sú neakceptovateľné nielen pre neho, ale ja pre maloletú T.. Pričom s obsahom vyjadrenia sa nestotožňuje, namieta ho v celom rozsahu, nakoľko je založené na účelovosti v súvislosti s vykreslením jeho ako otca maloletej dcéry pred konajúcim súdom a inými orgánmi. V jednom sa stotožňuje s matkou maloletej T., že je potrebné vykonanie znaleckého dokazovania. Útoky zo strany matky maloletej reagoval v písomnej a ústnej podobe, nebude sa opakovať. Je toho názoru, že ako otec a rodič maloletej dcéry má rovnaké práva ako matka, ktoré si mieni uplatňovať, nakoľko je nepochybné, že dieťa potrebuje mať rovnocenný vzťah tak s matkou, ako aj s otcom. Trávi s ním čas s radosťou, v čase, keď je v jeho starostlivosti jej nič nechýba, má vytvorený program. Uvedomuje si, že dcéra začala navštevovať aktuálne 1. ročník základnej školy a je podľa neho predčasné tvrdiť, že sa nebude vedieť s dcérou učiť, že nebude vedieť pripraviť stravu dcére, ako aj náležite sa o ňu postarať. Ohľadom úpravy styku s maloletou sa vždy rodičia môžu dohodnúť, čo je aj v záujme maloletého dieťaťa. Vzhľadom na obsah ustanovenia § 389 ods. 1 CSP, podľa odvolateľa odvolací súd môže rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť, ak neboli splnené podmienky, ak došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces alebo súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy. Na základe uvedeného navrhol opätovne v súlade s ustanovením § 389 ods. 1 CSP s použitím § 392 CSP uznesením zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť na nové konanie a nové rozhodnutie.

8. K vyjadreniu odvolateľa sa vyjadrila matka maloletej T. prostredníctvom právnej zástupkyne podaním z 31.10.2023, v ktorom argumentovala tým, že navrhovateľ podal odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie. Keďže proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie, neakceptuje ho a stretáva sa s dcérou na základe uznesenia Okresného súdu Humenné pod sp. zn. 8P/53/2023 zo dňa 14.3.2023. Otec maloletej sa riadi podľa neodkladného opatrenia a rozsudku zo dňa 26.6.2023, avšak uvedené rozhodnutia boli vydané ešte v čase, keď maloletá T. navštevovala materskú škôlku, pričom matka argumentuje, že v súčasnej dobe je už v 1. ročníku povinnej školskej dochádzky. Potom ako dcéra

nastúpila do školy s poukazom na všetky skutočnosti, ktoré už matka uviedla vo vyjadrení, navštevuje základnú umeleckú školu, tanečný krúžok, ako aj krúžky popri škole a stretávanie s otcom v utorok a štvrtok jej nevyhovuje. Otcovi maloletej podľa matky nezáleží vôbec na zdravom psychickom a fyzickom vývoji ich dieťaťa a poukazuje na to, že tým, že otec vyberie zo školského zariadenia maloletú T. skôr, nemôže navštevovať krúžky, tým pádom stráca kontakt so spolužiačkami, ako aj s kamarátkami. Tým pádom bude vylúčená z kolektívu a nebude zaradená do školského kolektívu. Keď maloletá T. nemá nariadené stretávanie s otcom v tom týždni si plní svoje úlohy, zvláda tieto úžasne bez problémov, avšak keď sa má stretnúť alebo sa stretáva v utorok a štvrtok, príde často domov hladná, nemá urobené úlohy, potom je nervózna, že nemá pripravené školské povinnosti na druhý deň do školy.

Matka maloletej v žiadnom prípade nebráni otcovi, aby sa stretával s maloletou T., avšak jej snaha svedčí aj o tom, že aj napriek tomu dcéra bola u otca cez víkendy, a to od piatka až do soboty, resp. nedele, výživné aj napriek predbežnej vykonateľnosti rozsudku stále uhrádza otec maloletej vo výške 60 eur a nehľadá na záujem dcéry navštevovať krúžky. Taktiež matka maloletej poukázala na to, že okrem starostlivosti o maloletú T. sa stará aj o dospelú dcéru Q., ktorá je zdravotne postihnutá. Zároveň poukázala na to, že záujem maloletého dieťaťa musí prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho, najvýhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom. Pre T. podľa matky je toto nové obdobie života, kedy sa musí ona sama zapojiť do plnenia povinností, musí byť zodpovedná bez ohľadu na to, že navštevuje 1. ročník povinnej dochádzky, navštevuje aj krúžky. Tvrdenia navrhovateľa v podanom vyjadrení, že o dieťa ak je u neho sa stará v maximálne možnej miere, že dieťa je stabilizované, že si plní svoje povinnosti, ide o ničím nepodložené účelové tvrdenia, ktoré nie sú pravdivé.

Vzhľadom na súčasný stav, kedy stretávanie sa dcéry s otcom cez týždeň nie je v jej záujme, je pre ňu veľmi náročné, vyčerpávajúce, nie v súlade s povinnosťami a záujmami v škole a s poukazom na tvrdohlavé správanie otca navrhla zmeniť sa aj výrok rozhodnutia ohľadom stretávania sa otca s maloletou. Takýto návrh by akceptovala aj matka aj maloletá, pretože by sa mohla dostatočne pripravovať na školu. Navrhla rozsudok okresného súdu v časti stretávania sa s maloletou zmeniť a to tak, že otec je oprávnený sa s dcérou stretávať do rozvodu každý párný víkend v mesiaci od piatka od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. tak, že otec si dcéru u matky preberie a po skončení stretnutia ju na tom istom mieste odovzdá, pričom matka je povinná dcéru na stretnutie s otcom pripraviť. Zároveň žiadala priznať trovy konania.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove ako odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v jeho napadnutých výrokoch podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

10. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, pretože jeho argumentácia bola vecne správna, objektívna a presvedčivá. Má za to, že všetky dôvody, ktoré odvolateľ uvádza v odvolaní, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože tvoria jeden celok.

Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav veci a nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov odchýliť. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia pridáva tieto argumenty:

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúvaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky, za daných skutkových okolností, na zmenu rozsahu výživného.

13. Odvolateľ pokiaľ nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré považuje za nepreskúmateľné pre nesprávne skutkové zistenia, nesprávny právny záver, pretože neboli vykonané dôkazy, ako aj pre nepreskúmateľnosť daného rozhodnutia, nesúhlasí zároveň so stanovenou výškou výživného, pretože súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil príjmy rodičov, ako aj výdavky na maloleté dieťa, odvolací súd argumentuje tým, že v súlade s príslušnými ustanoveniami Zákona o rodine, ako aj CMP vykonal potrebné dokazovanie a výsluch oboch účastníkov na pojednávaní. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočným spôsobom zistil skutkový stav, z ktorého správne konštatoval závery, ktoré uviedol vo výroku svojho rozhodnutia ohľadom samotného zverenia maloletej T. do osobnej starostlivosti matky, výšky výživného 150 eur mesačne na výživu maloletej, ako aj samotného stretávania sa otca s maloletou, pričom vychádzal zo vzájomných pomerov rodičov, ako aj maloletej T. samotnej. Od 1.9.2023 nastúpila maloletá T. na povinnú školskú dochádzku a aj súd prvej inštancie uvedenú skutočnosť vzal na vedomie a rozhodol nielen o výške výživného na maloletú T., ale aj o stretávaní sa otca s maloletou s poukazom na príslušné ustanovenia Zákona o rodine, konkrétne ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj ustanovenia § 62 až § 75 Zákona o rodine.

Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov bolo potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase vydania nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je aj zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa, a to ako už odvolací súd konštatoval bol nástup maloletej T. do 1. ročníka povinnej školskej dochádzky. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil existenciu dôvodov pre zmenu pôvodného rozhodnutia o výške výživného 60 eur, ako aj vyhodnotenia príjmov oboch rodičov. Pokiaľ súd prvej inštancie argumentoval tým, že ak v zmysle ustanovenia § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa nežijú spolu, môže sa kedykoľvek dohodnúť o úprave a výkone ich rodičovských práv a povinností, ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určiť, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

14. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa s blízkymi osobami, v tomto prípade nepoužil ustanovenia § 24 až § 26. Z ustanovenia § 62 ods. 4 a ods. 5 Zákona o rodine vyplýva, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. V danom prípade výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Preto s poukazom na argumentáciu navrhovateľa, ktorý ako odvolateľ nesúhlasil s výškou výživného na maloletú T., odvolací súd dôvodí tým, že je v jeho možnostiach, schopnostiach a v majetkových pomeroch preukázané, že uvedené výživné na maloletú T. môže uhrádzať a takýmto spôsobom sa podieľať na uspokojovaní nárokov maloletej T.. Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine pritom súd prvej inštancie bezpochyby prihliadal na to, že pri určení výživného prihliada súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliada súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu vhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. V tomto ohľade odvolací súd argumentuje tým, že čiastočne dal za pravdu matke maloletej T., ktorá poukázala vo svojom vyjadrení na to, že cez mobilný telefón argumentoval otec maloletej na pojednávaní preukázanie mesačného príjmu od svojho zamestnávateľa. Zamestnávateľ pokiaľ zamestnáva zamestnancov je povinný vydať im pásku, na ktorej je presne určený príjem s odvodmi, ako aj s príslušnými položkami, ktoré predstavujú čistý mesačný príjem zamestnanca. Nie je preto argumentácia odvolateľa namieste, že uvedený príjem 564, 67 eur, ako ho preukázal prostredníctvom mobilu na pojednávaní je tou položkou, ktorá mu skutočne bola zamestnávateľom vyplácaná.

15. Zákon o rodine pri rozhodovaní o výške výživného vymedzuje kritériá ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú to relevantné odôvodnené potreby ako v súčasnom konaní možno poukázať na potreby maloletej T. a na strane povinného sú to schopnosti, možnosti a majetkové pomery, ktorými disponuje otec maloletej T. ako povinný. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a

rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním a získanými skúsenosťami. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča sú dôležité jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery a je potrebné poznamenať, že súd prvej inštancie vychádzal z týchto zákonných kritérií pri určovaní výšky výživného na maloletú T.. V priebehu konania zo strany otca neboli predložené relevantné dôkazy preukazujúce neschopnosť plniť výživné vo výške určenej súdom na maloletú T. vo výške 150 eur mesačne.

16. Rozhodnutie o výživnom rieši predovšetkým otázku výživy na dlhšie obdobie, pričom rodič si musí byť vedomý toho, že je jednou z jeho najdôležitejších povinností zabezpečiť si príjem nielen pre seba, ale aj pre svoje deti. Nárok na výživné vyplýva priamo zo zákona a zákon ukladá rodičom podieľať sa na výžive dieťaťa. Odvolací súd preto stanovené bežné výživné určené súdom prvej inštancie považuje za výživné zodpovedajúce zákonom ustanoveným východiskovým kritériám, pričom rozsah takto stanoveného výživného, ktoré je otec zaviazaný platiť, je odrazom posúdenia individuálnych skutkových okolností v prejednávanej veci.

17. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu ustálil náklady na maloletú T., ktoré vyčíslila matka maloletej počas konania na základe výzvy súdu, ako aj vyjadrenia k samotnému návrhu otca. Odvolací súd preto považuje odvolanie otca voči uvedenému výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie za nedôvodné, pretože jeho argumenty nepresvedčili odvolací súd o tom, že by nemohol svoje zárobkové, majetkové pomery prispôbiť výške mesačného výživného, ktoré bol zaviazaný na maloletú T. platiť. Otec sám ako už aj argumentoval súd prvej inštancie na pojednávaní uviedol, že je síce robotník, ale ovláda prácu s bagrom, ovláda päť jazykov a je dostatočne zdravý na to, aby svoje zručnosti, schopnosti a samotnú kvalifikáciu a najmä pracovné možnosti premietol do svojho mesačného zárobku, pričom sám argumentoval svojimi výdavkami, ktoré aj podľa odvolacieho súdu nemožno brať v úvahu vtedy, ak by nezarábal minimálne 1 000 eur.

18. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení, ako aj v argumentácii ohľadom samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie navrhol výživné na maloletú T. s poukazom na zmenené pomery na strane maloletej akceptovať v zmysle rozhodnutia súdu prvej inštancie. Ako už matka argumentovala v konaní, jej príjem nepostačuje na to, aby v celom rozsahu pokryla náklady na maloletú T., pričom v jej starostlivosti je okrem maloletej aj dospelá dcéra Q., ktorá je zdravotne postihnutá. Výdavky matky jednak na jej stravu, ako aj na stravu obidvoch dcér, ktoré má v starostlivosti bezpochyby nepokryjú jej príjem, ktorým dôvodila v konaní pred súdom prvej inštancie, a preto je nanajvýš potrebné, aby sa otec maloletej T. podieľal na úhrade nákladov na maloletú T. platením výživného vo výške 150 eur.

19. Z uvedeného odôvodnenia súdu prvej inštancie bezpochyby vyplýva, že dôvody, ktoré uviedol jednak otec maloletej v návrhu na určenie striedavej starostlivosti, ako aj na poukaz na nezákonné rozhodnutie, čo sa týka výšky určeného výživného, nezodpovedajú argumentom, ktoré uviedol. Pokiaľ otec dôvodil tým, že súd prvej inštancie nevyhodnotil, nevykonal dôkazy podľa skutočného stavu, musí odvolací súd argumentovať tým, že bolo v prvom rade povinnosťou otca maloletej T. ako povinného, preukázať skutočné príjmy u daného zamestnávateľa, ktoré preukazoval iba správou v mobilnom telefóne. Pokiaľ uvedené príjmy dostatočným spôsobom otec nepreukázal, nemôže byť argumentom jeho odvolania to, že súd niečo nevykonal na základe skutočností, ktoré otec maloletej ani dostatočným a zákonným spôsobom v konaní nepreukázal. Pokiaľ argumentuje otec maloletej v odvolaní, že nemá dostatočný príjem finančný na to, aby platil výživné vo výške 150 eur, z ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine bezpochyby vyplýva, že otec povinný z platenia výživného je povinný na základe svojich majetkových, osobných a iných pomerov zabezpečiť si príjem v takom rozsahu, aby mohol v prvom rade platiť stanovené výživné určené súdom. V zmysle ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine bol otec maloletej povinný svoje príjmy súdu preukázať.

20. Ďalej pri skúmaní odôvodnených potrieb oprávnenej osoby súd vzal do úvahy len tie výdavky, ktoré preukázala matka maloletej, avšak pokiaľ ide o bežné a nevyhnutné výdavky, musia byť tieto exaktne preukázané, čo napokon aj matka maloletej T. v danom konaní preukázala a z jej vyjadrení, ako aj z vyjadrení samotného povinného - otca maloletej, nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodnili zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadom stanovenej výšky výživného.

21. Úlohou súdu prvej inštancie bolo v prvom rade posúdiť akou mierou sa má povinný otec podieľať na uspokojovaní takto vyčíslených potrieb dieťaťa, pričom rozdelenie tejto sumy na polovicu pre každého rodiča by neprichádzalo do úvahy ani pri rovnosti príjmov oboch rodičov. Absencia nemateriálneho plnenia v podobe osobnej starostlivosti zo strany matky by zo strany otca pochopiteľne a rozumne mala byť kompenzovaná plneniami materiálnymi, konkrétne platením výživného vo zvýšenej miere, pričom matka samotnej maloletej T. žije s touto v domácnosti, o jej potreby sa dennodenne stará. Preto obligatónym zákonným hľadiskom pri určovaní výšky výživného je teda osobný výkon starostlivosti, ktorý Zákon o rodine kladie nepochybne na roveň finančnému zabezpečeniu výživného zo strany povinného otca. Keďže výrazne v prevažujúcej miere osobnej starostlivosti matky o samotnú maloletú vzniká situácia medzi rodičmi, ktorá sa už teraz prieči zásadne rovnocennému výkonu rodičovských práv a povinností, a to v dôsledku prihladnutia na dikciu ustanovenia § 62 ods. 4 Zákona o rodine, v zmysle ktorého sa osobná starostlivosť rodiča o dieťa započítava na účely materiálneho plnenia vyživovacej povinnosti.

22. Odvolací súd pri tomto posudzovaní zdôrazňuje, že rodičia sú povinní plniť svoju vyživovaciu povinnosť podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, pričom príjem otca, ak je vyšší ako príjem matky, je potrebné túto skutočnosť bezpochyby zohľadniť aj pri samotnom určení výživného na maloleté dieťa. Čo sa týka samotného posúdenia možností finančného príjmu otca, na túto skutočnosť poukázal už odvolací súd vyššie, a preto v plnom rozsahu, vzhľadom na uvedené skúmanie spôsobu zabezpečenia príjmu zo strany otca, sa plne stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého je v kompetencii a v možnostiach a schopnostiach otca zarábať takú finančnú sumu, ktorá bezpochyby pokryje mesačné výživné na maloletú T. vo výške 150 eur.

23. K ďalším odvolacím námietkam čo sa týka odvolania otca maloletej ohľadom samotného zverenia maloletej T. do osobnej starostlivosti matky, teda nevyhoveniu jeho návrhu na určenie striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ako aj stretávania sa s dcérou, podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie jednoznačne vyhodnotil všetky argumenty, ktoré boli uvádzané obidvoma rodičmi v zmysle príslušných ustanovení Zákona o rodine. Je namieste, že nebol akceptovaný súdom prvej inštancie návrh na určenie striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pretože ani podľa názoru odvolacieho súdu otec maloletej T., tak ako to uviedol súd prvej inštancie, nemá predpoklady na samotné realizovanie striedavej osobnej starostlivosti v takých intervaloch ako v návrhu zo dňa 9.1.2023 uviedol. Zverenie maloletej do striedavej starostlivosti predpokladá, aby obidvaja rodičia rovnakým spôsobom akceptovali maloleté dieťa a tomuto sa venovali jednak po stránke fyzickej, ako aj psychickej, čo v danom prípade dostatočným spôsobom zo strany otca nebolo preukázané. Preto sa odvolací súd v plnom rozsahu prikláňa k odôvodneniu rozhodnutia súdu prvej inštancie vzhľadom na zverenie maloletej T., ako aj oprávnenia otca stretávať sa s maloletou každý párný týždeň od piatka od 15.30 hod. do nedele a každý nepárny utorok a štvrtok od 15.30 hod. do 18.30 hod., počas letných prázdnin je oprávnený sa stretávať s maloletou T. v 29. týždni a 33. týždni od 9.00 hod. do 18.30 hod. tak, ako je to uvedené vo výroku III. samotného rozsudku súdu prvej inštancie. Na základe rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj s poukazom na odvolacie námietky odvolateľa, odvolací súd vyhodnotil tieto ako nedôvodné, pretože sa nezakladajú na skutočnostiach, ktoré by boli v odvolacom konaní aj dostatočne overené.

24. Súd prvej inštancie vychádzal pri hodnotení tak príjmov, ako aj výdavkov povinného otca z predložených listinných dôkazov, ktoré boli súdu predložené rodičmi maloletej T. a v takomto rozsahu ich súd prvej inštancie vyhodnotil. Pritom odvolací súd dospel k záveru, že stanovené výživné vo výške 150 eur na maloletú T. je v súlade so Zákonom o rodine a takisto aj zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky a úprava spôsobu a rozsahu stretávania sa otca s maloletou T. bolo určené súdom prvej inštancie v zmysle príslušných ustanovení zákona o rodine.

25. Za daného stavu odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v jeho napadnutých výrokoch postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP, potvrdil. Odvolací návrh odvolateľa, ako aj posledný návrh matky maloletej T. odvolací súd neakceptoval a považuje tieto za nedôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).